

«Δόξα καί τιμή καί εἰρήνη παντί τῷ ἐργαζομένῳ τό ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καί Ἑλληνι· οὐ γάρ ἐστὶν προσωποληψία τῷ Θεῷ» (Ρωμ. 2.10).

Παράδοξος ἦχε ὁ λόγος τοῦ πρωτοκορυφαίου ἀποστόλου Παύλου. Ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Ρώμης καί ἀναφέρεται σέ Ἰουδαίους καί σέ Ἑλληνες. Ὅχι ἐπειδὴ οἱ χριστιανοὶ τῆς Ρώμης εἶναι Ἰουδαῖοι ἢ Ἑλληνες, ἀλλὰ ἐπειδὴ γιὰ τὸν μέγα ἀπόστολο Παῦλο «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδέ Ἑλλην», ὅπως γράφει πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Γαλατίας (Γαλ. 3.23).

Γιὰ τὸν Θεὸ δὲν ὑπάρχει προσωποληψία, θά συνεχίσει ὁ ἀπόστολος, γιατί ὁ Θεὸς δὲν κρίνει μέ βάση τίς ταυτότητες, τίς ἐθνικότητες ἢ τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τὴ διάθεση καί τίς πράξεις τους.

«Δόξα καί τιμή καί εἰρήνη παντί τῷ ἐργαζομένῳ τὸν ἀγαθόν».

Ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν δὲν ἔχει καμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιφυλάσσει δόξα καί τιμή καί εἰρήνη σέ κάθε ἄνθρωπο ὁ ὅποιος ζεῖ καί δρᾷ ἔχοντας ὡς γνώμονα «τό ἀγαθόν», γιατί γιὰ τό ἀγαθὸ δημιούργησε ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπο καί τό ἀγαθὸ τὸν οἰκειώνει μέ τὸν Θεό, ὁ ὅποιος εἶναι κατὰ τὴν οὐσία καί τὴ φύση ἀγαθός καί δίκαιος. Γι' αὐτό καί διαβεβαιώνει ἀνεπιφύλακτα τοὺς Ρωμαίους, ἀκυρώνοντας συγχρόνως καί ὅποιονδήποτε ἰσχυρισμὸ ὅτι ὁ λόγος του εἶναι παράδοξος.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γεννήθηκε στὴν Ταρσό τῆς Κιλικίας, σέ μία πόλη μέ σπουδαῖο παρελθόν, πόλη μεγάλη καί εὐδαίμονα, ὅπως τὴν ὀνομάζει ὁ ἱστορικός Ξενοφῶν, ἢ ὅποια ὅμως εἰσῆλθε σέ μία νέα φάση τῆς ἱστορίας της ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, καί ἀργότερα ἔγινε γνωστὴ γιὰ τίς φιλοσοφικές της Σχολές, οἱ ὅποιες συναγωνιζόταν ἀκόμη καί αὐτές τῶν Ἀθηνῶν.

Στὴ διάδοση καί ἐδραίωση τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὸν ὅποιο εἶχε μεταφέρει ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἀπὸ τὴ Μακεδονία στὴν ἀνατολικὴ λεκάνη τῆς Μεσογείου, συνέβαλε καθοριστικά ἢ δημιουργία τῶν ἑλληνιστικῶν βασιλείων σέ ὅλη τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς καί τῆς Αἰγύπτου. Τὰ ἑλληνιστικά βασιλεία δὲν εἶχαν, ὅπως εἶναι γνωστό, ὡς πρότυπο τὴν πόλη-κράτος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἀλλὰ εἶχαν μία διαφορετικὴ, μία οἰκουμενικὴ προοπτικὴ, μέσα στὴν ὅποια διακινουῦντο καί δραστηριοποιουῦντο ἐλεύθερα ἄνθρωποι διαφόρων ἐθνικοτήτων καί πολιτιστικῶν ταυτοτήτων, καί συγχρόνως ιδέες, θρησκείες καί φιλοσοφικά συστήματα, χάρις στὴ δυνατότητα πού παρεῖχε ἡ χρῆση μιᾶς κοινῆς γλώσσας, τῆς Ἑλληνικῆς.

Ἔτσι διευρύνοντο καί οἱ ὀρίζοντες τῶν ἀνθρώπων, πού ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ στεγανά τῆς δικῆς τους ἰδιοπροσωπίας καί ἐξοικειωνόταν μέ τὴ συναναστροφή ἄλλων, διαφορετικῶν ἀπὸ αὐτοὺς, ἀνθρώπων.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ διατηρήθηκε καί ὅταν ἀργότερα τὰ ἑλληνιστικά βασιλεία ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ τὴ ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία, ἢ ὅποια στηρίχθηκε στὴν προϋπάρχουσα ἑλληνιστικὴ κληρονομιά ἀλλὰ κυρίως τὴν ἑλληνικὴ γλώσσα, ἢ ὅποια συνέχισε νὰ διευκολύνει τὴν ἐπικοινωνία καί τὴ διοίκηση.

Μεγαλωμένος σέ ένα τέτοιο περιβάλλον, σέ ένα περιβάλλον στό όποιο έπικρατοῦσε ἡ έλληνιστική παιδεία καί ὁ έλληνικός πολιτισμός, ὁ απόστολος Παῦλος, δέν ἔμοιαζε μέ τούς άλλους Ἰουδαίους, δέν ἔμοιαζε μέ τούς άλλους μαθητές τοῦ Χριστοῦ. Παρότι Ἰουδαῖος στό θρήσκευμα καί μαθητής τοῦ περίφημου νομοδιδασκάλου Γαμαλιήλ, ὅπως ὁ ἴδιος δηλώνει, ἦταν φυσικό νά μήν ἔχει τά χαρακτηριστικά ενός Ἰουδαίου πού εἶχε ἀνατραφεῖ σέ μία κλειστή Ἰουδαϊκή κοινωνία, ἀλλά νά διαθέτει τούς ἀνοικτούς ὀρίζοντες τούς ὁποίους δημιουργοῦσε ἡ έλληνιστική παράδοση τῆς πατρίδος του, τῆς Ταρσοῦ.

Ἐξετάζοντας τά πράγματα ἀπό τήν ἀνθρώπινη ὀπτική γωνία, θά μπορούσαμε νά ποῦμε πώς, παρότι κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ὅταν ὁ απόστολος Πέτρος κήρυξε ἀπό τό ὑπερῶο τῆς Ἱερουσαλήμ γιά πρώτη φορά στό πλῆθος, ὁ καθένας ἀπό τούς παρεπιδημοῦντες Πάρθους καί Μήδους καί Ἑλαμίτες καί τούς άλλους, τούς ὁποίους ἀναφέρει ὁ ἱερός συγγραφέας τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἄκουαν τό κήρυγμά του «έν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ διαλέκτῳ», θά ἦταν δύσκολο οἱ δώδεκα μαθητές τοῦ Χριστοῦ νά διαδώσουν μέ τήν ἴδια ταχύτητα καί τήν ἴδια ἀποτελεσματικότητα τό Εὐαγγέλιο στόν κόσμο.

Χρειαζόταν ἓνα πρόσωπο, τό ὁποῖο θά μπορούσε νά ὑπερβεῖ τά στεγανά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καί γνωρίζοντας τά δεδομένα τοῦ κόσμου, ἔχοντας μεγαλώσει μέσα σ' αὐτόν, νά βαστάσει τό ὄνομα τοῦ Κυρίου ἐνώπιον Ἑθνῶν καί βασιλέων.

Αὐτός εἶναι ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο ὁ Χριστός καλεῖ μέ τόν ἐντυπωσιακό κατ' ἀνθρώπο τρόπο τόν Σαῦλο, τόν μεταστρέφει ἀπό διώκτη του σέ ἀπόστολό του καί τόν ὀνομάζει «σκεῦος ἐκλογῆς». Τόν ἐξέλεξε ὡς τό κατάλληλο πρόσωπο γιά νά γίνει ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν καί νά κηρύξει τό Εὐαγγέλιό του στά ἔθνη, ὑποδηλώνοντας μέ τόν τρόπο αὐτό τόν ρόλο πού διαδραμάτισε στό σχέδιο τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ ἡ διάδοση τοῦ έλληνικοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς έλληνικῆς γλώσσας τρεῖς περίπου αἰῶνες πρίν ἀπό τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά καί τή σημασία τῆς ἐδραιώσεώς της στή ρωμαϊκή οἰκουμένη, ὥστε νά διευκολύνει τή διάδοση τοῦ σωτηρίου μηνύματος τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀνάλογη σημασία ἔχει καί ὁ προφητικός λόγος τοῦ Κυρίου πρὸς τούς μαθητές του, ὅταν θέλησαν νά τόν συναντήσουν κάποιοι Ἑλληνες «ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ», ὅπως σημειώνει ὁ ἱερός εὐαγγελιστής Ἰωάννης. Τότε ὁ Χριστός, ἀνταποκρινόμενος στό αἴτημά τους, εἶπε «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱός τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰωάν. 12.23).

Ἐπάνω στό πνευματικό ὑπόβαθρο τῆς έλληνιστικῆς του ἀνατροφῆς ὁ πρωτοκορυφαῖος ἀπόστολος Παῦλος οἰκοδομεῖ τό εὐαγγελικό μήνυμα τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, πού δέν ἀδικεῖ οὔτε καταδικάζει ὅσους δέν τόν γνώρισαν καί, κατά συνέπεια, δέν ἔζησαν σύμφωνα μέ τόν νόμο του, ἀλλά διακηρύττει ὅτι τά ἔθνη «τά μή νόμον ἔχοντα ... ἑαυτοῖς εἰσίν νόμος», καί ἐπομένως θά κριθοῦν μέ βάση τίς ἀγαθές πράξεις τους.

«Δόξα καί τιμή καί εἰρήνη παντί τῷ ἐργαζομένῳ τό ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καί Ἑλληνι· οὐ γάρ ἐστὶν προσωποληψία τῷ Θεῷ» (Ρωμ. 2.10).

Ὁ ἔπαινος αὐτός τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι ἰσχύει καί γιά ὄλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔγιναν, χωρίς νά τό γνωρίζουν, ὄργανα τοῦ Θεοῦ καί προετοίμασαν τήν ὁδὸ τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἀνάμεσα σέ αὐτούς εἶναι καί ὁ μέγας Μακεδόνας στρατηλάτης, ὁ εὐγενής γόνος τοῦ τόπου μας, τῆς Ἡμαθίας, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, τόν ὁποῖο θελήσαμε νά τιμήσουμε στά φετινά ΚΘ΄ Παύλεια, μέ δεδομένη τήν ἀντιστοιχία πού ὑπάρχει ἀνάμεσα στό ἔτος τοῦ θανάτου του, τό 323 π.Χ., καί τό ἔτος 2023.

Ἀνεξάρτητα ἀπό ὁποιαδήποτε ἐκτίμηση κάνουν κατά καιρούς διάφοροι ἱστορικοί γιά τό ἔργο καί τήν προσωπικότητα τοῦ μεγάλου Μακεδόνας βασιλέως, δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πληροῖ τήν προϋπόθεση τοῦ οὐρανοβάμονος ἀποστόλου Παύλου καί ἀνήκει στούς ἐργασθέντες τό ἀγαθόν.

Διότι ἔργο ἀγαθό ἦταν ἡ ἐπιδίωξή του νά ἐνώσει τούς Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐπί πολλές δεκαετίες ἀλληλοσυγκρούοντο καί ἀλληλοξεζωντώνοντο σέ ἀτελέσφορους πολέμους καί διαμάχες.

Ἔργο ἀγαθό ἦταν καί ἡ προσπάθειά του νά ἀπαλλάξει τόν ἐλληνικό κόσμον ἀπό τήν διαρκῆ ἀπειλή τῶν Περσῶν.

Ἔργο ἀγαθό ὅμως ἦταν κατὰ μείζονα λόγο ἡ μεταφορά τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ μέχρι τὰ βάθη τῆς Ἀσίας καί ἡ μετάδοση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας σέ δεκάδες λαούς τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, καθιστώντας τήν γλώσσα διεθνῆ καί διευκολύνοντας μέ τόν τρόπο αὐτό τήν διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου.

Καί ἐάν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καί οἱ διάδοχοί του μέ τήν ἐξάπλωση τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας καί τοῦ πολιτισμοῦ στήν Ἀνατολή, ξεκινώντας ἀπό τήν Ἡμαθία, συνέβαλαν σέ αὐτήν, ὁ Μέγας ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καί ἰδρυτής τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, ἦταν αὐτός ὁ ὁποῖος μετέφερε μέ ὄργανο τήν ἐλληνική γλώσσα τό Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας ἀπό τήν Ἀνατολή ὄχι μόνο ἐδῶ στή Βέροια ἀλλά καί σέ ὅλο τόν γνωστό τότε κόσμον, καί κατέστησε τήν ἐλληνική γλώσσα, τή γλώσσα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καί τῶν Μακεδόνων, γλώσσα τοῦ Εὐαγγελίου.

Αὐτήν τή σχέση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καί τοῦ Ἑλληνιστικοῦ κόσμου πού ξεκινᾷ ἀπό τόν Μέγα Ἀλέξανδρο θά ἔχουμε τήν εὐκαιρία νά διερευνήσουμε καί νά γνωρίσουμε μέσα ἀπό τίς εἰσηγήσεις τοῦ ΚΘ΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, τό ὁποῖο πραγματοποιεῖ ἡ Ἱερά Μητρόπολη Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας στό πλαίσιο τῶν φετινῶν ΚΘ΄ Παυλείων, μέ θέμα: «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί ἡ κληρονομιά τοῦ ἐλληνιστικοῦ κόσμου» καί ἀρχίζει μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ σήμερα.

Θά ἤθελα πρωτίστως νά ἐκφράσω τίς θερμότερες εὐχαριστίες καί τή βαθύτατη εὐγνωμοσύνη μου πρὸς τόν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο γιά τό σεπτὸ Πατριαρχικό του μήνυμα καί τήν ἀποστολή ὡς ἐκπροσώπου του στό Συνέδριο καί τίς λατρευτικές ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σμύρνης κ. Βαρθολομαίου.

Εὐχαριστῶ θερμότατα καί τούς Μακαριωτάτους Προκαθημένους τῶν πρεσβυγενῶν καί νεωτέρων Πατριαρχείων καί τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν γιά τήν τιμητική ἀποστολή τῶν μηνυμάτων τους καί τήν ἐκπροσώπησή τους στό Συνεδριό μας καί στίς λατρευτικές ἐκδηλώσεις πρός τιμήν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας ἀγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Παύλου.

Εὐχαριστῶ ἀκόμη ἐγκάρδια τίς πολιτικές καί στρατιωτικές ἀρχές τῆς πόλεως καί τῆς ἐπαρχίας μας γιά τήν παρουσία τους στήν ἐναρκτήρια Συνεδρία καί τή συμμετοχή τους στά ΚΘ΄ Παύλεια.

Ἰδιαιτέρως εὐχαριστῶ τά ἐλλογιμώτατα μέλη τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου, ἕνα ἀπό τά ὁποῖα, ὁ ἀείμνηστος καθηγητής Ἰωάννης Καραβιδόπουλος, πού ἐπί 29 χρόνια ὑπῆρξε πρόεδρος τῆς καί συμμετεῖχε στήν προετοιμασία καί αὐτοῦ τοῦ Συνεδρίου, δυστυχῶς δέν εἶναι πλέον σωματικά μαζί μας.

Εὐχόμεθα ἡ μνήμη του νά εἶναι αἰωνία καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος νά τοῦ ἀνταποδώσει τούς κόπους καί τήν ἀγάπη του γιά τήν πραγματοποίηση τῶν Παυλείων.

Εὐχαριστῶ ἀκόμη τά μέλη τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, καί φυσικά τούς ἐλλογιμωτάτους εἰσηγητές καί συνέδρους, χωρίς τούς ὁποίους δέν θά ἦταν δυνατή ἡ πραγματοποίηση τοῦ Συνεδρίου μας.

Εὐχαριστῶ θερμά καί ὅλους τούς παρόντες, τόν εὐσεβῆ κληρο, τούς εὐλαβεῖς μοναχοὺς καί μοναχές, καί τόν πιστό λαό τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος ἐκφράζει καί μέ τόν τρόπο αὐτό τόν σεβασμό καί τήν τιμή του πρός τόν μέγα ἀπόστολο Παῦλο, τόν ἀκάματο κήρυκα τοῦ Εὐαγγελίου καί ἀπόστολο τῶν Βεριοιέων.

Ἐπικαλούμενος τίς δικές του πρεσβεῖες καί τή δική του χάρη κηρύσσω τήν ἔναρξη τοῦ ΚΘ΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου πρός τιμήν του.